

елемент сталого розвитку України та Таджикистану (DigEco) 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP”/ The paper is developed in the framework of ERASMUS+ CBHE project “Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan” / DigEco 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі/This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

УДК 657.1

Грабчук Ірина Леонідівна,
*к.е.н., доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку,
Державний університет «Житомирська політехніка»,
м. Житомир, Україна*

ВПЛИВ DIGITAL-ТЕХНОЛОГІЙ НА ПРОЦЕС ДОКУМЕНТУВАННЯ В СФЕРІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Впровадження сучасних digital-технологій в сферу бухгалтерського обліку впливає як на методологічні аспекти організації бухгалтерського обліку і обробки облікової інформації, так на технологічні й інформаційні. Відбуваються зміни в техніці збору та обробки облікової інформації. Хоча всі елементи методу бухгалтерського обліку зберігаються під час використання бухгалтерського програмного забезпечення, вони трансформуються за своєю формою та сутністю. Особливих змін зазнає документування, серед особливостей його з використанням digital-технологій виділимо такі:

- накопичення та первинна обробка облікових даних може відбуватися не тільки на робочих місцях, де встановлений комп'ютер з програмним забезпеченням, а в будь-якому місці з доступом до мережі Інтернет за умови використання хмарного програмного забезпечення. Результатом є скорочення потоку паперових документів і наближення до повністю безпаперової форми ведення обліку. Однією з переваг використання хмарних технологій є те, що користувачі можуть в будь-який момент у зручному для них місці отримати документ в його первинному вигляді та подивитися дані по ньому;

- з'являється можливість ведення даних за допомогою різних засобів. Причому це не тільки сканери штрих-коду, касові апарати, програмні реєстратори розрахункових операцій, смарт-картки, ваги. Суттєві зміни можуть бути досягнуті завдяки впровадженню технології Інтернет речей. За умови оснащення основних вузлів і механізмів станків і машин датчиками, виконавчими і контролюючими пристроями та процесорами під час

виробничого процесу здійснюється збір аналітичних даних. Після їх обробки та передачі в інформаційні системи бухгалтерського обліку автоматично формуватиметься база даних про стан обладнання та відповідні виробничі процеси [3, с. 174]. За умови забезпечення надійної роботи фізичних пристроїв (датчиків, сенсорів тощо) участь людини при складанні частини первинних документів стає просто непотрібною;

– в умовах digital-технологій «...підприємство має право на застосування скороченого переліку первинних документів за принципом впровадження ключового документа» [4].

Суттєвих змін в умовах використання digital-технологій зазнає організація документування. По-перше, значно зростають обсяги використання електронних документів, по-друге, з'являється можливість автоматичного складання первинних документів. Крім того, нові технології створюють нові можливості для створення нових умов безпеки даних.

Для підвищення ефективності впровадження digital-технологій слід забезпечити проведення цифровізації країни комплексно, а не окремих її сфер. Саме тому цифрові тренди притаманні різним сферам життя та діяльності суб'єктів господарювання і людей, незважаючи навіть на те, що вони прямо можуть і не впливати на них або їх застосування в конкретній сфері вимагає виконання додаткових дій. Зокрема, враховуючи можливості технології блокчейн, яка пов'язана, насамперед, з фінансовою сферою, її застосування має багато перспектив і в сфері бухгалтерського обліку. Наразі дана технологія дозволяє зберігати дані за допомогою постійної цифрового запису; забезпечувати доступ кожного учасника до актуальної копії бази даних, швидкість і надійність виконуваних операцій; захист операцій і користувачів завдяки децентралізації даних між серверами [1]. Саме тому очікується масове застосування в майбутньому технології блокчейн у фінансово-економічній сфері: в банківському секторі, на ринку цінних паперів, у державному управлінні [2]. Перспективи впровадження цієї технології на даному етапі є однозначними для управлінського обліку, для фінансового обліку потрібно чітко врегулювання на державному рівні з внесенням відповідних змін до законодавства.

Блокчейн та створені в його середовищі смарт-контракти за умови розробки належної нормативно-правової бази здатні істотно змінити форму та процес взаємодії суб'єктів господарювання. Впровадження смарт-контрактів може змінити процес документообігу, проте, враховуючи, що «вони можуть працювати тільки з активами, які знаходяться в їх цифровій еко-системі» [5], то питання підключення віртуального та реального світу на сучасному етапі ускладнюють цей процес.

Зміни, які зумовлює впровадження digital-технологій в бухгалтерському обліку, стосується всіх етапів технологічного процесу обробки інформації. При цьому всі елементи методу бухгалтерського обліку зберігаються, але вони трансформуються за своєю формою та сутністю. Розкриття характеристик таких digital-технологій, як хмарні технології, блокчейн, Інтернет речей,

дозволило виділити особливості в організації документування в сфері бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Варламова Д.В., Алексеева Л.Д. Вопросы внедрения цифровых технологий в систему бухгалтерского учета. Вестник Алтайской академии экономики и права. 2020. Вып. 5 (часть 2), С. 248-254. DOI: 10.17513/vaael.1136
2. Козут Ю.І. Цифрова трансформація економіки та проблеми кібербезпеки: практич. посіб. Київ: Консалтингова компанія «СІДКОН», 2021. 368 с.
3. Король С.Я., Ключко А.О. Цифрові технології в обліку й аудиті. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. № 1. С. 170-176. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2020_1_31.
4. Малишкін О.І. Документування як елемент методу бухгалтерського обліку в умовах діджиталізації. Збірник наукових праць. Серія «Економіка і управління». 2020. Випуск 48. URL: <https://em.duit.edu.ua/index.php/home/article/view/23>
5. Что такое смарт-контракты? URL: <https://habr.com/ru/post/448056/>

УДК. 657.9

Грищенко Олена Валентинівна,

*к.е.н., доц., доцент кафедри економіки, обліку та підприємництва,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Первомайськ, Україна*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ Е-ЛІКАРНЯНОГО В СИСТЕМУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ КРАЇНИ

В умовах зростання ризику економічної кризи, спричиненої пандемією COVID 19, виникає необхідність розробки принципово нових підходів підвищення ефективності господарської діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Запровадження повсюдного жорсткого карантину хоча й мінімізувало контакти між контрагентами тим самим сприяло впровадженню електронних технологій в усі сфери життя суспільства, в тому числі і в процес документообігу. Цифрові технології забезпечують створення та передачу документу в момент здійснення господарської операції чи по її завершенню одразу, у відповідності до методики бухгалтерського обліку. Наразі черговим етапом діджиталізації країни стає поступове запровадження з травня поточного року електронних листків непрацездатності, так званих е-лікарняних, інтегрованих у вітчизняну електронну систему охорони здоров'я.

Щороку в нашій державі більше п'яти мільйонів громадян отримують листки непрацездатності, на виплати за якими із Державного бюджету спрямовуються суми, що перевищують вісімнадцять мільярдів гривень [1]. Враховуючи стрімке розповсюдження COVID 19 та часту мутацію вірусу, кількість хворих постійно зростає, тому тема цифровізації листків непрацездатності наразі вкрай актуальна.

Із червня по серпень діяла перехідна модель впровадження в систему охорони здоров'я е-лікарняних, а з 1 жовтня 2021 року країна повністю